

TOSHKENT DAVLAT IQTISODIYOT UNIVERSITETI
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI BOSH PROKURATURASI
HUZURIDAGI IQTISODIY JINOYATLARGA QARSHI
KURASHISH DEPARTMENT

“RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA SUN'IY INTELLEKT” *ILMIY JURNALI*

**“RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA IQTISODIY
XAVFSIZLIKNI TA'MINLASH: MUAMMOLAR VA YECHIMLAR**

MAVZUSIDAGI RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY ANJUMANI TO'PLAMI

**FUQAROLAR PLASTIK KARTALARI KIBRXAVFSIZLIGINI TA'MINLASH
TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH” (MY CARD MOBIL ILOVASI)**

2026-YIL 25 - FEVRAL

1-MAXSUS SON

Toshkent – 2026

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA SUN'IY INTELLEKT

Ilmiy elektron jurnal

*Elektron nashr. 760 sahifa.
2026-yil, fevral.*

Bosh muharrir:

Mo'minov Baxodir Boltaevich

Bosh muharrir o'rinbosari:

Nasimov Rashid

Muharrir:

Ulug'ova Baxtiniso Norpulatovna

Musahhih:

Ulug'ova Baxtiniso Norpulatovna

Dizayner:

Egamberdiyev Elyor

Tahrir hay'ati:

1. Mo'minov Bahodir (hay'at raisi)	12. Xamza Eshankulov (O'zbekiston)
2. Rashid Nasimov (hay'at raisi o'rinbosari)	13. Iles Xujayarov (O'zbekiston)
3. Marat Raxmatullayev (O'zbekiston)	14. Mexriddin Raximov (O'zbekiston)
4. Muxammadjon Musaev (O'zbekiston)	15. Murodjon Sultanov (O'zbekiston)
5. O'tkir Xamdamov (O'zbekiston)	16. Bekmurodov Ulug'bek (O'zbekiston)
6. Ali Xikmet (AQSh)	17. Alisher Qobilov (O'zbekiston)
7. Dmitriy Rodionov (Rossiya)	18. Iroda Abdullaeva (O'zbekiston)
8. Dilnoza Muhammadieva (O'zbekiston)	19. Burova Ekaterina (Rossiya)
9. Gayrat Ishanxodjaev (O'zbekiston)	20. Xodiyeva Gulmira (O'zbekiston)
10. Nodir Rahimov (O'zbekiston)	21. Sultonboyeva Munira (O'zbekiston)
11. Akmal Abdusalomov (J. Koreya)	

Jamoatchilik kengashi:

1. Gul Tokdemir (Turkiya)	8. Olga Dzyabenko (Ispaniya)
2. Umid Axmedov (Daniya)	9. Stefani Estlund (Lyuksemburg)
3. Marko Porta (Italiya)	10. Sanjar Iskandavor (O'zbekiston)
4. Xristo Beloov (Bolgariya)	11. Aydos Sarsembayev (Qirg'iziston)
5. Muxriddin Muhitdinov (J.Koreya)	12. Svetomir Vasilev (Bolgariya)
6. Boshtyan Brumen (Sloveniya)	13. Pap Solt (Vengriya)
7. Bibigul Koshoeva (Qirg'iziston)	

MUNDARIJA

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA MOLIYA SOHASINING INNOVATSION RIVOJLANISH XUSUSIYATLARI	7
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, Mamadyarovna Go'zal Norboyevna	
MOLIYAVIY INKLYUZIYA VOSITALARI ORQALI CHEKKA HUDUDLARDA IQTISODIY FAOLLIKNI OSHIRISH MEXANIZMLARI.....	13
Eshov Mansur Po'latovich	
O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI BOSH PROKURATURA HUZURIDAGI IQTISODIY JINOYATLARGA QARSHI KURASHISH DEPARTAMENTI FAOLIYATI VA UNING MAMLAKAT IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDAGI O'RNI.....	20
Babadjanov Atxam Axmadjanovich	
ПОВЫШЕНИЕ ЭФФЕКТИВНОСТИ УПРАВЛЕНИЯ ИННОВАЦИОННЫМИ ПРОЦЕССАМИ ДЛЯ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В КОММЕРЧЕСКИХ БАНКАХ.....	26
Ахмедов Самандар Сайфуллоевич	
IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHDA BOJXONA XIZMATINING FISKAL FAOLIYATIGA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILI	32
Farxodov Farrux Furqatovich, Toshpo'lotova E'zoza Latifjonovna	
SOLIQ MA'MURCHILIGINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI YASHIRIN IQTISODIYOT ULUSHINI QISQARTIRISH YO'LLARI.....	38
Mamatkulov Salimjon Raxmonkulovich	
IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHDA BOJXONA TO'LOVLARINI UNDIRISHNI RAQAMLASHTIRISHNING AYRIM MASALALARI	43
Pardayev To'liqin Nasirovich	
QARZ MUNOSABATLARINI RAQAMLASHTIRISH: IQTISODIY VA HUQUQIY MUNOSABATLARDAGI AHAMIYATI VA ISTIQBOLLARI	47
Quramboev Jamshid Rashid o'g'li	
EVALUATING THE EFFICIENCY OF COMMERCIAL BANKS IN UZBEKISTAN USING A MULTIPLE LINEAR REGRESSION MODEL.....	50
Rakhimberdiev Kuvonchbek Bakhtiyorovich	
TASHQI SAVDO OPERATSIYALARIDA DEBITOR QARZDORLIKLARNI BOSHQARISHNING RAQAMLI MODEL VA RISK- MONITORING TIZIMI	56
Tashmuxeimedov Dilmurod Mirabzalovich	
WAYS TO REDUCE THE RISK OF DIGITAL ATTACKS IN BANKING AND GOVERNMENT FINANCIAL SYSTEMS.....	62
M.N. Umarova	
MOLIYALASHTIRISH MANBALARINI DIVERSIFIKATSIYA QILISH KICHIK BIZNES IQTISODIY XAVFSIZLIGINI MUSTAHKAMLASH OMILI SIFATIDA	69
Abduxakimov Eldor Djaloliddinovich	
TADBIRKORLIK VA KICHIK BIZNESDA IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHNING NAZARIY MASALALARI.....	76
Aliyev Yashnarjon Egamberdiyevich	
MAHALLIY GILAM ISHLAB CHIQUVCHI KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISHDA MARKETING STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH VA IQTISODIY XAVFSIZLIKDA TAHDIDLARNI KAMAYTIRISH YO'LLARI.....	81
Arziyeva Sevinch Shomurot qizi	
TASHQI SAVDODA XATARLARNI KAMAYTIRISHDA SAVDONI MOLIYALASHTIRISH VOSITALARIDAN FOYDALANISH.....	85
Babadjanov Shuhrat Atxamovich	
KORXONALAR IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHNING KONTSEPTUAL VA METODOLOGIK ASOSLARI.....	92
Jamoliddinov Jobirbek Bohodir o'g'li	
KICHIK BIZNES SUBYEKTLARINING MOLIYAVIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHNING METODOLOGIK JIHATLARI.....	97
Karimov Alibek Valiyevich	
KICHIK BIZNES KORXONALARIDA ISHLAB CHIQUVCHI OMILLARI NOMUTANOSIBLIGINING IQTISODIY XAVFSIZLIKKA TA'SIRINI BAHOLASH VA UNI BARTARAF ETISH MEXANIZMI.....	102
Kaypnazarova Gulshad Xojamuratovna	
КРИТЕРИИ ОЦЕНКИ ЭКОНОМИЧЕСКОЙ БЕЗОПАСНОСТИ В МАЛОМ БИЗНЕСЕ С ПОМОЩЬЮ SWOT-АНАЛИЗА.....	108
Набиев Бехзод Шавкатович	
TADBIRKORLIK VA KICHIK BIZNESNING IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASH HAMDA QO'LLAB-QUVVATLASHNING ILMIY-AMALIY JIHATLARI.....	114
Tashmuxeimedova Yayra Atxamovna, Teshayev Sayimbek	
O'ZBEKISTONDA KICHIK BIZNESNI MOLIYALASHTIRISH ORQALI AHOLI BANDLIGINI OSHIRISH YO'LLARI.....	120
Toxirova Mushtariybegim Yashnarjon qizi	
QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARIDA MOLIYAVIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASH STRATEGIYASI.....	124

Tursunov Bobir Ortikmirzayevich, Umarova Nargiza Xoldarovna

РАЗРАБОТКА ЭФФЕКТИВНОЙ СТРАТЕГИИ ФИНАНСОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ ПРЕДПРИЯТИЙ ТЕКСТИЛЬНОЙ
ПРОМЫШЛЕННОСТИ..... 134

Турсунов Бобир Ортикмирзаевич

KIMYO SANOAT KORXONALARI IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA’MINLASHDA MARKETING VOSITALARIDAN FOYDALANISH
SAMARADORLIGINI OSHIRISH 141

Tursunxo’jayev Sardor Jamoliddin o’g’li

MAMLUKAT QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARI MOLIVAVIY XAVFSIZLIGIGA TA’SIR ETUVCHI OMILLARNING
EKONOMETRIK TAHLILI 147

Umarova Nargiza Xoldarovna

YENGIL SANOAT KORXONALARI IQTISODIY XAVFSIZLIGIGA TA’SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI..... 154

Sadriddinova Nigora

RAQAMLI MOLIVAVIY INKLYUZIYA VOSITALARI ORQALI TUMANLAR O’RTASIDAGI IJTIMOYIY FARQNI KAMAYTIRISH MODELI....
162

Xakimov Ziyodulla Ahmadovich, Tursunov Bobir Ortikmirzayevich, Adashaliyev Baxtiyorjon Valisher o’g’li

O’ZBEKISTONDA YASHIRIN IQTISODIYOT KO’LAMINI QISQARTIRISHDA RAQAMLI IQTISODIYOTNING O’RNI 170

Jaloliddinov Anvar Jaloliddin o’g’li

YASHIRIN IQTISODIYOT KO’LAMINI QISQARTIRISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH: O’ZBEKISTON
BOJXONA ORGANLARI TAJRIBASI 176

Makkamov Z.X., Soatov S.S.

RAQAMLI PLATFORMALAR ORQALI XALQARO SAVDODA IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA’MINLASH MUAMMOLARI VA ULARNI
BARTARAF ETISH MEXANIZMLARI..... 182

Muxtorov Boburmizro Bahodir o’g’li

RAQAMLI TO’LOV TIZIMLARI VA ELEKTRON HISOB-KITOBLARNING YASHIRIN IQTISODIYOT ULUSHINI KAMAYTIRISH
MEXANIZMLARI 188

Norsafarov Bunyodshoh Muhiddinzoda

PROSPECTIVE INDICATORS FOR MANAGING THE LEGALIZATION OF THE INFORMAL SECTOR AND INFORMAL EMPLOYMENT
IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN 192

Qoraboyev Nuriddin Pardaboy o’g’li

YASHIRIN IQTISODIYOT KO’LAMINI QISQARTIRISHDA TIJORAT BANKLARI TOMONIDAN AHOLIGA KO’RSATILAYOTGAN BANK
XIZMATLARINI TAKOMILLASHTIRISHNING RAQAMLI YO’NALISHLARI 196

To’patillayeva Gulnoza Sirojiddin qizi

BIG DATA TEXNOLOGIYALARI YORDAMIDA SOLIQ RISKLARINI ANIQLASH VA YASHIRIN IQTISODIYOTNI QISQARTIRISH
IMKONIYATLARI..... 201

Yakubova Nargiza Tursunbayevna, Maxmudov Jasurbek Ulug’bek o’g’li

SOLIQLAR YOKI BOSHQA MAJBURIY TO’LOVLARNI TO’LASHDAN BO’YIN TOVLASH JINOYATI VA UNING MAMLUKAT
IQTISODIY XAVFSIZLIGIGA TA’SIRI 208

Axmedov Zafar Bozorboyevich

DAVLATLARNING IQTISODIY JINOYATCHILIKKA QARSHI KURASHDAGI XALQARO HAMKORLIGI: XALQARO TASHKILOTLAR,
FATF STANDARTLARI VA AMALIY MEXANIZMLAR..... 213

Tashmuxeamedova Yayra Atxamovna

IQTISODIY JINOYATLARNI ANIQLASH VA ULARGA QARSHI KURASHISHDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYALARNING O’RNI ..221

Faxridinov Zafarjon Faxridin o’g’li, Tursunov Bobir Ortikmirzayevich, Tashmuxeamedova Yayra Atxamovna

RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA AHOLINING MOLIVAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI 226

Azlarova Mushtariybegim Abror qizi

RAQAMLI TO’LOV TIZIMLARI XAVFSIZLIGINI TA’MINLASHDA DAVLAT INSTITUTSIONAL MEXANIZMLARINING ROLI.....232

Kurbonbekova Mohichehra Turobjonovna, Azlarova Aziza Axrorovna

MOLIVAVIY SAVODXONLIK TUSHUNCHASI VA UNING IQTISODIY RIVOJLANISHDAGI O’RNI.....238

Maxmudova Muxlisa Qodirjon qizi, Sattorova Nasiba G’anijon qizi

AHOLI MOLIVAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISH BO’YICHA XORIJIY ILMIY YONDASHUVLAR
TAHLILI 244

Kurbonbekova Mohichehra Turobjonovna, Muzaffarova Dilbar Mamalatif qizi

MAHALLIY OLIMLAR TADQIQOTLARIDA MOLIVAVIY SAVODXONLIK VA BANK XIZMATLARI MASALALARI 251

Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, Maxmudova Muxlisa Qodirjon qizi

BANK PLASTIK KARTALARI VA SHAXSIY HISOB RAQAMLARINI NAZORAT QILISH TIZIMINING
NAZARIY ASOSLARI..... 258

Azlarova Aziza Axrorovna, Sattorova Nasiba G’anijon qizi

AUTENTIFIKATSIYA SXEMALARINI TAHLIL QILISH VA ULARNING AFZALLIKLARI HAMDA KAMCHILIKLARI..... 265

Ahmedova Nilufar Shukratovna, Kurbonbekova Mohichehra Turobjonovna PLASTIK KARTALAR XAVFSIZLIGIGA TA'SIR KO'RSATUVCHI MAVJUD KIBRXAVFSIZLIK TAHDIDLARI TAHLILI	272
Kuziyeva Nargiza Ramazanovna, Maxmudova Muxlisa Qodirjon qizi ILG'OR XORIJIY MAMLAKATLARDA PLASTIK KARTALAR VA RAQAMLI TO'LOVLAR XAVFSIZLIGINI TA'MINLASH TAJRIBALARI: FINTECH PLATFORMALARINING QIYOSIY TAHLILI VA MYCARD MOBIL ILOVASINI TAKOMILLASHTIRISH BO'YICHA TAVSIYALAR	278
Kurbonbekova Mohichehra Turobjonovna, Mashrapova Sabina Turobjonovna AHOLI MOLIYAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISHDA IJTIMOY TARMOQLARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEZONLARI VA INDIKATORLARI	285
Eshpulatova Muazzam Barnoyevna AHOLINING MOLIYAVIY SAVODXONLIGINI OSHIRISH MUAMMOLARI	292
Eshpulatova Muazzam Barnoyevna МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ОСНОВЫ ОЦЕНКИ ЦИФРОВОЙ ЗРЕЛОСТИ ЭЛЕКТРОННОЙ КОММЕРЦИИ И ЕЁ ВЛИЯНИЕ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЙ	298
Назарова Гулчебра Нурмухамбетовна ОЦЕНКА ВЛИЯНИЯ ЦИФРОВОЙ ЗРЕЛОСТИ ЭЛЕКТРОННОЙ КОММЕРЦИИ НА КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЙ УЗБЕКИСТАНА.....	305
Назарова Гулчебра Нурмухамбетовна MOLIYAVIY INKLIZIYADA KIBRXAVFSIZLIKNING O'RNI VA UNING BARQAROR IQTISODIY O'SISHGA TA'SIRI: BANK MOBIL ILOVALARI MISOLIDA.....	313
Saydamatova Muxlisabonu Rasuljon qizi MOLIYAVIY XIZMATLARDAN FOYDALANISHDA SOLIQ SAVODXONLIGINING O'RNI	318
Irgashev Anvar Farxodovich RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ALTERNATIV KREDIT SKORING TIZIMLARINING AHAMIYATI	322
Lazizbek Ravshanov Baxtiyor o'g'li THE ECONOMIC ESSENCE OF LABOR AND ITS INTERPRETATION IN THE CONTEXT OF INTERNATIONAL FINANCIAL REPORTING STANDARDS	325
Nomozov Ilhomjon Ziyadullah ugli O'ZBEKISTON KORXONALARIDA BIZNES JARAYONLARINI MODELLASHTIRISH AMALIYOTINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI	328
Qarshiyeva Moxinur Olim qizi THE ROLE OF RITUALS IN ATTRACTING TOURISTS.....	331
Freshta Qayoumi O'ZBEKISTONDA REKREATIONS TURIZMNI RIVOJLANTIRISHNING ILMIY-AMALIY O'ZIGA XOS JIHATLARI.....	333
Po'latova Mavluda Sanjar qizi O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA TARMOQLAR KESIMIDA INVESTITSIYA SAMARADORLIGINI BAHOLASH	336
Otajonova Charosxon Polvonquli qizi MOLIYAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARIDAN O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI AMALIYOTIDA FOYDALANISH IMKONIYATLARI VA RIVOJLANISH MUAMMOLARI	340
Valijonov X.A. IQTISODIYOTNI MODERNIZATSIYALASH SHAROITIDA KICHIK SANOAT ZONALARIDAGI KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGI MASALALARI	344
Shodmonqulov Kamoliddin Murodillayevich KIMYO SANOATI KORXONALARINING IQTISODIY SAMARADORLIGI VA UNI OSHIRISHNING MAKRO DARAJADAGI TAHLILI.....	347
Suyarov Shahzod Salim o'g'li INVESTITSIYON MUHITNI SAMARALI BOSHQARISHDA INNOVATSION OMIL TA'SIRCHANLIGINI OSHIRISH IMKONIYATLARI.....	350
To'rayev Jasurali To'rayevich SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMINI RAQAMLI TRANSFORMATSIYA QILISH SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING IQTISODIY MEXANIZMI: DH-ROI-EM MODEL ASOSIDA	353
Omonov Olim Murodullaevich	

РИСКИ ЛИКВИДНОСТИ ПРИ ОБЕСПЕЧЕНИИ ТРАНСГРАНИЧНЫХ ДЕНЕЖНЫХ ПЕРЕВОДОВ.....	355
Садыков Азиз Миршарапович	
THE ROLE OF TECHNOLOGY IN RESTAURANTS AND ENHANCING OFFERINGS FOR TOURISTS.....	358
Freshta Qayoumi	
INVESTITSIYA FAOLLIQI MINTAQAVIY IQTISODIY XAVFSIZLIK OMILI SIFATIDA	360
Islamov Anvar Ashirqulovi	
ASSESSING DIGITAL MATURITY IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS: AN INTEGRATED FRAMEWORK APPROACH	363
Berdiyev Temurbek Makhmudullo ugli	
SANOAT TARMOG'INI IQTISODIY RIVOJLANTIRISH VA UNDA SAMARALI FOYDALANISHNING NAZARIY ASOSLARI	363
Ne'matov Shoxruxbek Ma'murjon o'g'li	
CHANGES IN TEXTILE INDUSTRY OUTPUT AND THE FACTORS INFLUENCING IT	367
Xushvaqtov Shuhrat Abduraufovich	
TIJORAT BANKLARI MOLIVAVIY HISOBOTI AUDITINING NAZARIYMETODOLOGIK ASOSLARI	371
Ibragimov Nodirbek Baxodir o'g'li	
O'ZBEKISTONDA TIJORAT BANKLARI AUDITINING HUQUQIY-ME'YORIY ASOSLARI VA HOZIRGI HOLATI	373
Ibragimov Nodirbek Baxodir o'g'li	
KAM XARAJATLI TASHUVCHILAR MODELINING MOHIYATI	376
Suyunov Alisher	
O'ZBEKISTONDA EKOLOGIK MEHMONXONALAR FAOLIYATINING SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA HORIJYIY TAJRIBANI QO'LLANILISHI	379
Abidova Dilfuza Igamberdievna	
ЦИФРОВИЗАЦИЯ В ТУРИЗМЕ КАК ФАКТОР ТРАНСФОРМАЦИИ СПРОСА И ПРЕДЛОЖЕНИЯ.....	382
Абидова Дилфуза Игамбердиевна	
YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA TIJORAT BANKLARINING RAQOBATBARDOSHLIGINI BAHOLASH	385
M. M. Abdurahmanova	
ERKIN IQTISODIY ZONA ISHTIROKCHILARIGA BERILGAN SOLIQ IMTIYOZLARI	389
Davlayev G'olib Ashurovich	
KIMYO SANOATI KORXONALARIDA YASHIL TRANSFORMATSIYA VA RAQOBATBARDOSHLIKNI OSHIRISHNING ILMIY-AMALIY JIHATLARI	392
Xaydarova Kamola Axinjanovna	
ERKIN IQTISODIY ZONALARDA FAOLIYAT YURITUVCHI TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINI ZAMONAVIY INFRATUZILMA BILAN TA'MINLASHNING HUQUQIY VA IQTISODIY MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	395
Davlayev G'olib Ashurovich	
O'ZBEKISTONDA QURILISH SOHASINI RIVOJLANTIRISHNING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI VA INSTITUTIONAL ISLOHOTLAR	398
Asadova Maftuna Sa'dullayevna	
YASHIL IQTISODIYOTNI MOLIVALASHTIRISH ORQALI IQTISODIYOT SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	401
Xolikov S.X.	
YASHIL IQTISODIYOTNI MOLIVALASHTIRISH ORQALI IQTISODIYOT SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	404
S.X. Xolikov	
DAROMADLAR VA XARAJATLARNI BOSHQARISH KONSEPSIYALARI VA ZAMONAVIY YONDASHUVLAR.....	408
Aymuxammedova Amina Kakajanovna	
QISHLOQ XO'JALIGI AGROTEKNOLOGIYALARINI MOLIVALASHTIRISH AMALIYOTINI TAKOMILLASHTIRISH	411
Jolibekov Vladimir Baxtiyarovich	
TOWARDS A GREEN ECONOMY IN UZBEKISTAN: REGIONAL DEVELOPMENT AND ENVIRONMENTAL CHALLENGES	413

Khakimdjanova Surayyo Khabibullayevna TOWARD RESPONSIBLE HYDROCARBON DEVELOPMENT: SUSTAINABILITY AND ENVIRONMENTAL ACCOUNTABILITY.....	417
Kudratkhodjaeva Ziyoda Kamol kizi MINTAQAVIY IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASHNING INSTITUTSIONAL MEXANIZMLARI	420
Islamov Anvar Ashirqulovich O'ZBEKISTON SANOAT TARMOG'INING HOZIRGI HOLATI VA IQTISODIY KO'RSATKICHLARI DINAMIKASI.....	423
Ne'matov Shoxruxbek Ma'murjon o'g'li TIJORAT BANKLARINING ONLAYN XIZMATLARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING XALQARO TAJRIBASI	427
Jumaniyozova M. Y. HAVO TRANSPORTIDA YUK TASHISH BOZORIDA KICHIK TADBIRKORLIKNING TASHKILIY-HUQUQIY SHAKLLARI: GSA/ GSSA AGENTLIK HAMDA EKSPEDITORLIK MODELLARI TAHLILI.....	430
Anvarova Dilfuza Abdusattor qizi RAQAMLI PLATFORMALAR VA IJTIMOY MEDIA TARMOQLARINING TURIZM SOHASIDA ISTE'MOLCHI XATTIHARAKATLARIGA TA'SIR MEXANIZMLARI	435
Jumayev Bobomurod Nurmaxmat o'g'li O'ZBEKISTON RESPUBLIKASIDA ELEKTRON XIZMATLARNING ISTIQBOLLARI VA TAHLILI	438
Otaboyev Nodirbek Oybek o'g'li QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARIDA EKOLOGIK AKTIVLAR VA INVESTITSİYALAR HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH	441
Mirzaev Komiljon Abdullajonovich BIOLOGIK AKTIVLARNI HAQQONIY QIYMATDA BAHOLASHNING KO'P OMILLI MODELI VA ULARNI BUXGALTERIYA HISOBIDA AKS ETTIRISH MASALALARI	444
Axmetova S. S. YASHIRIN IQTISODIYOTNING VUJUDGA KELISH OMILLARI VA SABABLARINING NAZARIY ASOSLARI.....	448
Raxmonov Azizjon Sadullayevich BOJXONA IMTIYOZLARI SAMARADORLIGINI BAHOLASHNING USLUBIY YONDASHUVLARIVA XALQARO TAJRIBASI.....	455
Latipov Jahongir Shavkatovich QURILISH SANOATI KORXONALARIDA IQTISODIY SAMARADORLIK KO'RSATKICHLARINING TARKIBI VA ULARGA TA'SIR ETUVCHI OMILLAR TAHLILI	459
Asadova Maftuna Sa'dullayevna MARKAZIY OSIYO MAMLAKATLARI IQTISODIY TIZIMLARIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYANING DINAMIKASI VA USTUVOR YO'NALISHLARI	463
Karimov Odiljon Boqiyevich SOLIQ NAZORATINI TRANSFORMATSIYA QILISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI.....	466
Donaboyev Dostonbek Xusan o'g'li QURILISH MATERIALLARI SANOATI KORXONALARIDA BOSHQARUV TIZIMINI MODERNIZATSIYA QILISHNING STRATEGIK TENDENSIYALARI	468
Kutbitdinova Moxigul Inoyatovna TIJORAT BANKLARIDA DEPOZIT SIYOSATINI SHAKLLANTIRISHNING KONSEPTUAL YONDASHUVLARI	471
Abduganiyev Shoxruxbek Shavkatbek o'g'li RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA XUSUSIY TIBBIYOT TASHKILOTLARIDA XARAJATLAR BUXGALTERIYA HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH VA IQTISODIY XAVFSIZLIKNI TA'MINLASH	476
Primkulova Zilola Abrorovna RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TIBBIY XIZMATLAR XARAJATLARINING BUXGALTERIYA HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH VA IQTISODIY XAVFSIZLIKNI MUSTAHKAMLASH.....	480
Shamsikulova Moxina bonu Furkatovna	

MIGRATSIYA JARAYONLARINI BOSHQARISHNING TASHKILIIY-IQTISODIY MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	483
Yoqubjon Toxirov	
FORSAYT TEXNOLOGIYASI ORQALI TA'LIM MUASSASASI RAHBAR XODIMLARINING MA'NAVIIY QIYOFASINI SHAKLLANTIRISH MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH	487
Nuriyeva Umida Buribayevna	
PROJECT-BASED ORGANIZATIONS UCHUN KOMPETENSIYAGA ASOSLANGAN KADRLAR SIYOSATINI TAKOMILLASHTIRISH	491
Qarshiboyev Jasur Fazliddin o'g'li	
SUG'URTA SHARTNOMASINING HAYOTIY SIKLI BO'YICHA XARAJATLARNI GURUHLASH MASALALARI	494
Murodov Habibullo Qodir o'g'li	
TIJORAT BANKLARI RESURSLARI TARKIBIDA AHOLI OMONATLARI ULUSHINI OSHIRISH ISTIQBOLLARI	498
Melikov Otabek Maxmadaminovich	
“MUVAFFAQIYATLI HARAKATLAR” (SUCCESSFUL EFFORTS) USULI ASOSIDA GEOLOGIYAQIDIRUV XARAJATLARINI KAPITALLASHTIRISH MEXANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	500
Rizayev Nurbek Qodirovich	
Izbasarov Bahodir Ergashevich	
BIZNESDA RISKLARNI BOSHQARISHNING NAZARIY ASOSLARI	504
Abdukarimova Muslima Abduaziz qizi	
AHOLINI IJTIMOIIY HIMOYA QILISH IJTIMOIIY INSTITUTINING MOHIYATI, ROLI VA AHAMIYATI	507
Abdullayeva Sayyora Aleksandrovn	
MAXSUS IQTISODIY VA SANOAT ZONALARIDA KO'P TARMOQLI KORXONALAR FAOLIYATINI BOSHQARISHDA ILG'OR XORIJIY TAJRIBALAR VA MODELLARDAN FOYDALANISH	510
Xusanova Malohat Mingnorovna	
XIZMATLAR SOHASIDA INNOVATSION FAOLIYATNING NAZARIY MODELI VA ILMIY YONDASHUVLARI	513
Abikayumov Bekzod Turdiniyozovich	
TEMIR YO'L TRANSPORTIDA BOJXONA NAZORATI VA RASMIYLASHTIRUVINI RAQAMLASHTIRISH: ERISHILGAN NATIJALAR, STATISTIK TAHLIL VA USTUVOR YO'NALISHLAR	517
Berdiyev Abbas	
THE RELATIONSHIP BETWEEN HUMAN RESOURCE MANAGEMENT PRACTICES AND ACADEMIC STAFF WORK EFFICIENCY	522
Sultonboyeva Munira Bahodirovna	
Sultanova Kamila Muktorali kizi	
FEATURES OF INVESTMENT BEHAVIOUR IN THE CONTEXT OF FINTECH DEVELOPMENT	527
Karimova Nurjakhon Olim kizi	
RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONIDA TADBIRKORLIK FAOLIYATI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA INNOVATSIYALARNING ROLI	532
Amirov Otabek Xudoyberdi o'g'li	
TEMIR YO'L TRANSPORTINING SAMARALI RIVOJLANISHINI TA'MINLASH BO'YICHA XORIJIY TAJRIBA	535
Mannonov Shoxruhmira Abdurashid o'g'li	
AXBOROT-KOMMUNIKATSIYA TEXNOLOGIYALARI SOHASI MOLIIYAVIIY NATIJALAR AUDITIDA RAQAMLI VOSITALAR VA IQTISODIY-MATEMATIK MODELLASHTIRISH	539
Bekchanov Faxriddin Atabekovich	
МОДЕРНИЗАЦИЯ СИСТЕМЫ ФИНАНСИРОВАНИЯ ЭКСПОРТНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СУБЪЕКТОВ МАЛОГО ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВА	543
Karamatdinova Aysaule Paraхatovna	
MINTAQALARDA GENERATIV SUN'IY INTELLEKT INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MEXANIZMLARI	546

Saidov Jaloladdin Allaberganovich KICHIK BIZNES SUBYEKTLARIDA INTERNETMARKETING TEKNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISHNI TAKOMILLASHTIRISH	550
Pirmatov Oybek Shovkat o'g'li KORXONALARNING INVESTITSION LOYIHALARNI MOLİYALASHTIRISH MEKANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH	554
Almanov Xurshid Ismoilovich SANOAT KORXONALARI SAMARADORLIGINI OSHIRISHNI EKONOMETRIK MODELASHTIRISH	557
Choriyev Tolib A'zamovich ВЛИЯНИЕ ЦИФРОВЫХ ИНВЕСТИЦИОННЫХ ПЛАТФОРМ НА ПОВЕДЕНЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ ИНВЕСТОРОВ ФОНДОВОГО РЫНКА	563
Каримова Нуржохон Олим кизи HUDUDLARNING INVESTITSION JOZIBADORLIGINI OSHIRISH ORQALI MINTAQAVIY RIVOJLANISHNI QO'LLABQUVVATLASHNING TASHKILIY-IQTISODIY MEKANIZMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	568
Ismoilov Azizbek Rustamjon o'g'li YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA O'ZBEKISTON SANOATINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MEKANIZMLARI.....	572
Isoqova Aziza Alisher qizi O'ZBEKISTONDA TIBBIY TA'LIMNI RAQAMLASHTIRISHDA INSON KAPITALINI RIVOJLANTIRISHNING USTUVOR YO'NALISHLARI	576
Nazarov Baxrom Mustafayevich YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA O'ZBEKISTON SANOATINI BARQAROR RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY MEKANIZMLARI.....	579
Isoqova Aziza Alisher qizi KAPITAL BOZORI ORQALI TIJORAT BANKLARI RESURS BAZASINI KENGAYTIRISHNING NAZARIY ASOSLARI	582
Otabek Oltiboyev EKSPORT FAOLIYATIDA VALYUTA NAZORATINI TAKOMILLASHTIRISH: KONSIGNATSIYA, DEBITOR QARZDORLIK VA RAQAMLASHTIRISH	585
Israilov Avazbek Rustam o'g'li НОВЫЙ ЭТАП ИНВЕСТИЦИОННОЙ ПОЛИТИКИ РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН: ИНСТИТУЦИОНАЛЬНЫЕ РЕФОРМЫ И ТРАНСФОРМАЦИЯ РЫНКА КАПИТАЛА.....	589
Камола Назарова XALQARO UNIVERSITET MENEJMENTIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA MA'LUMOTLARGA ASOSLANGAN BOSHQARUV.....	593
Tursunmuratov Sherzod Turdimuratovich RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA TO'QIMACHILIK SANOATIDA RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISH VA IQTISODIY RISKLARNI BOSHQARISH.....	595
Nurullayeva Mexribon Muratovna OLIIY TA'LIM TASHKILOTLARINING MILLIY VA XALQARO REYTING INDIKATORLARI MUVOFIQLIGI: BOSHQARUV TAHLILI.....	598
Mamajonova Muxlisaxon Muzaffar qizi ФИНАНСОВАЯ ПРОЗРАЧНОСТЬ ТЕКСТИЛЬНОГО ПРЕДПРИЯТИЯ КАК УСЛОВИЕ ДОСТУПА К БАНКОВСКОМУ КРЕДИТОВАНИЮ.....	603
Дадабоева Муштари Хамидиллаевна O'ZBEKISTONDA AYOLLAR TADBIRKORLIGINI RIVOJLANTIRISH: MAVJUD HOLAT, MUAMMOLAR VA TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI.....	606
Saidakbarova Ziyoda Doniyor qizi TOMORQA XO'JALIGI FAOLIYATIDAN KELADIGAN DAROMADLARNI IQTISODIY PROGNOZLASH.....	611
Ulugbek Nurullaev AGROKLASTERLARNING YER RESURLARI VA ULARDAN FOYDALANISH SAMARADORLIGI.....	617
Berdiyev Abdumalik Hakimovich QISHLOQ XO'JALIGIDA RESURS SALOHİYATINI SHAKLLANTIRISH VA UNDAN OPTIMAL FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING ILG'OR XORIJIY TAJRIBALARI.....	622

Shixiyev Raxim Muxammedovich

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA ASALARICHILIK TARMOG’INI BARQAROR
RIVOJLANTIRISHNING INNOVATSION YO’NALISHLARI..... 627

Farmanov Jonibek Ziyadullaevich

ОСОБЕННОСТИ ВНЕДРЕНИЯ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ И ИННОВАЦИЙ В
КОММЕРЧЕСКИХ БАНКАХ УЗБЕКИСТАНА..... 631

Шомуродов Равшан Турсункулович

Йўлдошходжаев Сарвар Баҳромхожаевич

MINTAQAVIY INTEGRATSIYA JARAYONLARI: YEVIROOSIYO IQTISODIY ITTIFOQI
(YEOII) IQTISODIY BARQARORLIGI VA O’ZBEKISTON TASHQI IQTISODIY
MANFAATLARI MUTANOSIBLIGI..... 635

Arzikulov Muhammad Ali

Toshpulatova Laylo

INVESTITSION FAOLLIKNI OSHIRISHDA MOLIYA-KREDIT
DASTAKLARI VA VOSITALARINING O’RNI 639

I. Madaminov

YER BOZORI INFRATUZILMASINI RIVOJLANTIRISH
MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH 643

Ubaydov Mirshod Ismailovich

RAQAMLI INFRATUZILMADA SUN’IY INTELLEKT ASOSIDA KONTENT TAQSIMLASH
TIZIMLARINI BOSHQARISHNING IQTISODIY MEXANIZMLARI 647

Xujamatova Shaxlo Abdusalom qizi

HUDUDLARNING INVESTITSIONINNOVATSION RIVOJLANISH DARAJASINI
KO’P O’LCHOVLI TAKSONOMIK BAHOLASH USLUBIYOTI 652

Xatamova Manzura Ochildiyevna

SOLIQ NIZOLARINI HAL ETISHDA MUQOBIL NIZOLARNI BARTARAF
ETISH USULLARINING IQTISODIY AHAMIYATI..... 659

Solihova Xumora Xasan qizi

AHOLI DAROMADLARINING IQTISODIY MAZMUNIGA BO’LGAN QARASHLAR EVOLYUTSIYASI..... 663

Abidova Shahnoza Abduvaliyevna

QISHLOQ XO’JALIGIGA JALB QILINAYOTGAN INVESTITSİYALARNI KOBBI-DUGLAS
MODELI ORQALI TAHLIL QILISHDA COCHRANE-ORCUTT PROTSEDURASINI QO’LLASH..... 667

Badalov Jamshid Jamolovich

RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA KORXONALAR ELEKTRON SAVDOSINI
BOSHQARISHDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH
SAMARADORLIGINI OSHIRISH 672

Tuychiyev Shavkatjon Shokirali o’g’li

MOLIYAVIY BARQARORLIK VA FUNKSIONAL SAMARADORLIK UZILISHI 676

Kurambayev Alisher Saburbayevich

TEMIR YO’L TRANSPORTIDA “UNBUNDLING” SHAROITIDA INFRASTRUKTURADAN
FOYDALANISH TARIFLARINI SHAKLLANTIRISHNING IQTISODIYMETODOLOGIK
VA NAZARIY ASOSLARI 679

Samandarov Doniyorbek Odilbekovich

Rizakulov Sherzod Shermuratovich

TASHABBUSLI BUDJET MEXANIZMI ORQALI HUDUDIY INFRATUZILMA
LOYIHALARINI MOLIYALASHTIRISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH 684

Mirzayev Xursanmurod Egamberdiyevich

TEMIR YO’L YO’LOVCHI TASHISH IQTISODIY SAMARADORLIGINING NAZARIY ASOSI..... 687

Eshboyev Ulug’bek Farxodovich

EFFECT OF MANDATORY IFRS ADOPTION ON EQUITY GROWTH OF UZBEK PUBLIC
INTEREST ENTITIES (PIEs) 691

Mokhirjon Shavkatov Omon ugli

TO’QIMACHILIK SANOATIDA EKSPORT SALOHİYATINI BELGILOVCHI OMILLAR..... 694

Nurullayeva Mexribon Muratovna

KREDIT SKORING TIZIMLARIDA SUN’IY INTELLEKT VA MASHINAVIY O’QITISH
TEXNOLOGIYALARINI QO’LLASHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI..... 698

Nabiyeva Feruza Odilovna

INKLYUZIV RAQAMLI TA’LIM PLATFORMASI SAMARADORLIGINI EKSPERT

BAHOLASH VA GEOMETRIK INTEGRAL INDEKS ASOSIDA TAHLIL QILISH.....	702
Xolmonov Shodiyor Karshiboyevich	
RIVOJLANGAN VA RIVOJLANAYOTGAN MAMLAKATLARDAGI YASHIRIN	
IQTISODIYOTNI BAHOLASH METODLARINING QIYOSIY TAHLILI	704
Afenov Nursulton Nugmatillayevich	
OZIYQ-OVQAT LOGISTIKASIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI JORIY	
ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGINI BAHOLASH	708
Mavlanov Sobirjon Pardabayevich	
CHAKANA BANK XIZMATLARINI RIVOJLANTIRISH YO'NALISHLARI:	
UY XO'JALIKLARINI KREDITLASH MISOLIDA	710
Axmedov Sardorbek Abdulkarim o'g'li	
INKLYUZIV TA'LIM RESURSLARINING HUDUDIIY DISPERSIYASI: MAKTAB	
MENEJMENTINI KLASTERLASH ZARURATINING EMPIRIK ASOSLARI	714
Rajapova Guldona Usman qizi	
ASSESSING ENTERPRISE DIGITAL MATURITY AND IMPROVING THE	
MECHANISMS FOR STRENGTHENING COMPETITIVENESS	716
Kungratov Ilmurod Kuzibay ugli	
QAYTA ISHLASH SANOATI KORXONALARIGA TATBIQ ETILGAN YANGI ILMIY	
TADQIQOTLARNING TAHLILI.....	720
Yusufova Laylo G'ayrat qizi	
O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA SANOAT ISHLAB CHIQRISHINING O'SISH	
TENDENSIYALARI VA UNING IQTISODIY RIVOJLANISHDAGI AHAMIYATI	725
Babadjanova Nozima Abdullayevna	
Madraximova Gulasal Ro'zimboy qizi	
O'ZBEKISTONDA KAMBAG'ALLIKNI QISQARTIRISH VA AHOLI FAROVONLIGINI	
MUSTAHKAMLASHDA OILAVIY TADBIRKORLIKNI RIVOJLANTIRISH	
YO'NALISHDAGI DAVLAT DASTURLARINING TUTGAN O'RNI.....	727
Shodiyev Shuhrat Sunnat o'g'li	
XODIMLARNI RAG'BATLANTIRISH TIZIMINI MA'LUMOTLARGA ASOSLANGAN	
YONDASHUV ORQALI TAKOMILLASHTIRISHNING NAZARIY-USLUBIIY ASOSLARI.....	733
Masharipov Jasur Rozmedovich	
ONLAYN SHARHLARNING TURISTLARNING MEHMONXONA TANLOVIGA	
TA'SIRI VA RAQAMLI REPUTATSIYANI BOSHQARISH IMKONIYATLARI	735
Abdulazizova Xushnoza Nayabovna	
TADBIRKORLIKNI DAVLAT TOMONIDAN MOLIIYAVIIY QO'LLAB-QUVVATLASH AMALIYOTI.....	738
Sh. Bayramova	
TO'QIMACHILIK KORXONALARINING SI-INTEGRATSIYA DARAJASINI	
BAHOLOVCHI AI-TII KOMPOZIT INDEKSI	741
Madrahimova Onajon Javlon qizi	
SOLIQ STAVKALARINI PASAYTIRISH VA SOLIQ MA'MURCHILIGINI	
RAQAMLASHTIRISHNING NATIJALARI	743
Ashirbayev Odilbek Aminbayevich	
ПРОДОВОЛЬСТВЕННАЯ БЕЗОПАСНОСТЬ И АНАЛИЗ СИСТЕМЫ СТРАХОВАНИЯ	
СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ КУЛЬТУР В КАРАКАЛПАКСТАНЕ.....	746
Нуруллаева Гулнара Коптлеуовна	
RAQAMLI BANK XIZMATLARINING TIJORAT BANKLARI LIKVIDLIGIGA TA'SIRI	749
Nazirov Ibrohimjon Sodiqjon o'g'li	
SUN'IY INTELLEKT ASOSIDA TIJORAT BANKLARIDA KREDIT RISKLARINI	
BAHOLASH VA PROGNOZLASH MEKANIZMLARINI JORIY QILISH	752
Qurbonov Ilhom Jumaqulovich	
COMPARATIVE ANALYSIS OF THE CONCEPT OF	
LABOUR IN ENGLISH AND UZBEK PROVERBS	760
Khakimboeva Muslima Ilkhomjon qizi	
SANOAT KORXONALARIDA CHIQINDILARNI QAYTA ISHLASH ASOSIDA	
SAMARADORLIKNI OSHIRISH ISTIQBOLLARI.....	765
Axmedov Sheramat Umurxojayevich	
TIJORAT BANKLARIDA RAQAMLI MOLIIYAVIIY TEXNOLOGIYALARDAN	
FOYDALANISH SAMARADORLIGINI OSHIRISH YO'LLARI	769
Parpiyeva Ra'no Abdurasulovna	

FERTIL YOSHDAGI AYOLLAR SALOMATLIGINI BOSHQARISHNING JAHON TAJIRIBASI VA O‘ZBEKISTON UCHUN ISTIQBOLLAR	772
Kayumova Otikaxon Odiljon qizi	
HUDUDLARARO RIVOJLANISH NOMUTANOSIBLIGINI QISQARTIRISHDA KAPITAL QO‘YILMALAR SAMARADORLIGINI HUDUDIY MEZONLAR ASOSIDA BAHOLASH	775
Ismailov Azizbek Ruzimaxammatovich	
QURILISH MATERIALLARI SANOATIDA INNOVATSION BOSHQARUV MODELLARINI MILLIY SHAROITGA MOSLASHTIRISH YO‘NALISHLARI	780
Fayzullayev Jonibek Mambetsaliy o‘g‘li	
GLOBAL SHAROITDA RAQAMLI TEKNOLOGIYALAR VA TRENINGLAR ORQALI GIDLARNING MADANIY-KOMMUNIKATSIYAVIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH ISTIQBOLLARI	784
Xudayberganov D.T.	
Otabayeva S.M.	
MAKROIQTISODIY BARQARORLIKNING MEZONLARI VA ULARGA TA’SIR ETUVCHI DAVLAT MOLIYA SIYOSATINING O‘ZIGA XOS XUSUSIYATLARI	787
Sayfitdinov Xasanboy Dilshodovich	
IQTISODIY YO‘NALISHLARDA MASOFAVIY TA’LIMNI IKKI DARAJALI DIAGNOSTIKA QILISH: TIZIM KO‘RSATKICHLARI VA TALABALAR TAYYORGARLIGI	791
Hakimova Mushtariybonu Hamid qizi	
DEBITORLIK QARZLARINING REAL QIYMATINI BAHOLASH ASOSIDA FERMER XO‘JALIKLARIDA TO‘LOV INTIZOMINI MUSTAHKAMLASH	797
Rashidov Baxadir Yusupovich	
UMUMIY O‘RTA TA’LIM TIZIMINI MOLIYALASHTIRISH MASALALARI	800
Tulyaganov Olim Rustamovich	
ЦИФРОВЫЕ ФИНАНСОВЫЕ ТЕХНОЛОГИИ КАК ФАКТОР ПОВЫШЕНИЯ ЭФФЕКТИВНОСТИ И КОНКУРЕНТОСПОСОБНОСТИ СУБЪЕКТОВ МАЛОГО БИЗНЕСА	804
Тониянц Андроник Георгиевич	
LOGISTIKA TARMOQLARIDA RAQAMLASHTIRISH JARAYONLARINING HUDUDLAR KESIMIDAGI STATISTIK TAHLILI	807
Kucharova Shaxlo Sobir qizi	
ZAMONAVIY MOLIYAVIY MONITORING TEKNOLOGIYALARI VA ULARNING BANK XAVFSIZLIGIDAGI O‘RNI	812
Abdiyev Shaxboz Sayitmurodovich	
SURXONDARYO VILOYATIDA TRANSPORT XIZMATLARI HAJMIGA TA’SIR ETUVCHI OMILLARNI EKONOMETRIK BAHOLASH	817
Aymatov Sirojiddin To‘raqul o‘g‘li	
MILLIY IQTISODIYOTNI RAQAMLASHTIRISH SHAROITIDA BIZNES MODELLARNING O‘RNI	822
Jo‘rayev J.B.	
YEVROPADA SUG‘URTALASHNING HUQUQIY ASOSLARI: PEICL TAMOYILLARI VA SUG‘URTA SHARTNOMALARINI HUQUQIY TARTIBGA SOLISH MEKANIZMLARI	825
Mirzoyev Sayfullo Fayzulloyevich	
O‘ZBEKISTONDA KREDIT RISKLARINI SUG‘URTALASHNING HUQUQIY ASOSLARINI TAKOMILLASHTIRISH	829
Xo‘jamov Mirsodiq Abdullayevich	
ФОРМИРОВАНИЕ КАДРОВОГО РЕЗЕРВА КАК ИНСТРУМЕНТ УСТОЙЧИВОГО КАДРОВОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ МЕДИЦИНСКИХ УЧРЕЖДЕНИЙ УЗБЕКИСТАНА	832
Ходжаева Шахзодагон Дилшодхужаевна	
МОДЕЛЬ АВВММ КАК ОСНОВА СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ МАРКЕТИНГОВОГО МЕХАНИЗМА ПРИВЛЕЧЕНИЯ АБИТУРИЕНТОВ	835
Умаров Шухрат Баходир угли	
O‘ZBEKISTON TO‘QIMACHILIK SANOATIDA INNOVATSION FAOLIYAT NATIJADORLIGINI TARKIBIY SILJISHLAR VA ZANJIRLI ALMASHTIRISH USULI ASOSIDA OMILLI TAHLIL QILISH	838
Abdurahmanova Feruza Nusratovna	

ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ЭФФЕКТИВНОСТЬ ВНЕДРЕНИЯ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ НА ЖЕЛЕЗНОДОРОЖНОМ ТРАНСПОРТЕ	841
Худаярова Мехрангиз Мурадовна	
REAL VAQT REJIMIDA MA'LUMOTLARNI YIG'ISH TIZIMLARINING KORXONA IQTISODIY KO'RSATKICHLARIGA TA'SIRI	844
Xurramov Ruslan Erkin o'g'li	

REAL VAQT REJIMIDA MA'LUMOTLARNI YIG'ISH TIZIMLARINING KORXONA IQTISODIY KO'RSATKICHLARIGA TA'SIRI

Xurramov Ruslan Erkin o'g'li

Termiz iqtisodiyot va servis universiteti

Axborot texnologiyalari va aniq fanlar kafedrası o'qituvchisi

E-mail: Atruslan_xurramov@tues.uz

Annotatsiya. Ushbu tezisdá real vaqt rejimida ma'lumotlarni yig'ish tizimlarining korxona iqtisodiy ko'rsatkichlariga ta'siri o'rganiladi. IoT qurilmalari, sensor tizimlari va avtomatlashtirilgan monitoring vositalari asosida ma'lumotlarni uzluksiz yig'ishning ishlab chiqarish xarajatlari, uskunalar samaradorligi, resurslardan foydalanish va boshqaruv qarorlariga ta'siri tahlil qilinadi. Shuningdek, bunday tizimlarni joriy etishning iqtisodiy samarasini baholashga qaratilgan yondashuvlar yoritiladi.

Kalit so'zlar: real vaqt ma'lumotlari, IoT, iqtisodiy samaradorlik, ishlab chiqarish xarajatlari, monitoring, boshqaruv qarorlari.

Abstract. This thesis examines the impact of real-time data collection systems on the economic indicators of enterprises. The study analyzes how IoT devices, sensor systems, and automated monitoring tools affect production costs, equipment efficiency, resource utilization, and managerial decision-making. It also considers approaches to assessing the economic effects of implementing such systems.

Keywords: real-time data, IoT, economic efficiency, production costs, monitoring, managerial decision-making.

Аннотация. В тезисе рассматривается влияние систем сбора данных в реальном времени на экономические показатели предприятий. Анализируется влияние IoT-устройств, сенсорных систем и автоматизированных средств мониторинга на производственные затраты, эффективность оборудования, использование ресурсов и принятие управленческих решений. Также рассматриваются подходы к оценке экономического эффекта от внедрения таких систем.

Ключевые слова: данные в реальном времени, IoT, экономическая эффективность, производственные затраты, мониторинг, управленческие решения.

KIRISH

Real vaqt rejimida ma'lumotlarni yig'ish va qayta ishlash tizimlari korxona faoliyatining turli yo'nalishlariga ta'sir ko'rsatadi. Bunday tizimlar ishlab chiqarish jarayonlarini uzluksiz kuzatish, texnologik og'ishlarni tez aniqlash, resurslardan foydalanishni optimallashtirish va boshqaruv qarorlarini tezkor qabul qilish imkonini beradi. Natijada korxonaning operatsion xarajatlari, ishlab chiqarish unumdorligi va resurslardan foydalanish samaradorligida ijobiy o'zgarishlar yuzaga kelishi mumkin.

1-jadval

Real vaqt rejimida ma'lumotlarni yig'ish tizimlarining korxona iqtisodiy ko'rsatkichlariga ta'siri¹

Yo'nalish	Real vaqt tizimining funksiyasi	Iqtisodiy natija	Baholash ko'rsatkichi
Ishlab chiqarish jarayoni	Jarayonlarni uzluksiz monitoring qilish	Ishlab chiqarishdagi uzilishlar kamayadi	Ishlab chiqarish hajmi, sikl davomiyligi
Energiya resurslari	Elektr energiyasi va boshqa resurslar sarfini nazorat qilish	Ortiqcha energiya sarfi qisqaradi	Mahsulot birligiga energiya sarfi
Mehnat resurslari	Xodimlar va operatsiyalar faoliyatini monitoring qilish	Mehnat unumdorligi oshadi	Bir xodimga to'g'ri keladigan ishlab chiqarish hajmi
Boshqaruv qarorlari	Tezkor analitik ma'lumotlar taqdim etish	Qaror qabul qilish vaqti qisqaradi	Qaror qabul qilish davomiyligi
Xarajatlarni boshqarish	Operatsion xarajatlarni real vaqt rejimida kuzatish	Ishlab chiqarish tannarxi optimallashtiriladi	Bir birlik mahsulot tannarxi

1 Muallif tomonidan tadqiqot natijalari asosida ishlab chiqilgan.

Jadvaldan ko'rinib turibdiki, real vaqt rejimida ma'lumotlarni yig'ish tizimlarining iqtisodiy samarasi faqat ma'lumotlarni tezkor olish bilan cheklanmaydi. Ular ishlab chiqarishdagi texnik, tashkiliy va iqtisodiy jarayonlarni yagona axborot muhiti asosida muvofiqlashtirish imkonini beradi. Ayniqsa, uskunalar holatini doimiy nazorat qilish rejalashtirilmagan to'xtashlarning oldini olishda, energiya monitoringi esa ortiqcha resurs sarfini aniqlashda muhim ahamiyat kasb etadi.

Shuningdek, real vaqt ma'lumotlaridan foydalanish boshqaruv qarorlarining sifatini oshiradi. An'anaviy tizimlarda boshqaruv qarorlari davriy hisobotlarga asoslangani sababli mavjud vaziyat bilan qaror qabul qilish jarayoni o'rtasida ma'lum vaqt tafovuti yuzaga keladi. Real vaqt tizimlari esa korxonaning joriy holatini tezkor baholash imkonini beradi. Bu ishlab chiqarish yuklamasini qayta taqsimlash, resurs sarfini tartibga solish va texnologik jarayonlarga tezkor tuzatishlar kiritish imkoniyatlarini kengaytiradi.

2-jadval

Real vaqt ma'lumotlarini qayta ishlash tizimlarini joriy etishning iqtisodiy samaradorlik yo'nalishlari²

Iqtisodiy samaradorlik turi	Tizim joriy etilishidan oldin	Tizim joriy etilgandan keyin kutiladigan holat
Operatsion xarajatlar	Nazorat va hisob jarayonlari ko'proq qo'lda bajariladi	Avtomatlashtirish hisobiga xarajatlar kamayadi
Uskunalar samaradorligi	Nosozliklar kech aniqlanishi mumkin	Nosozliklar erta aniqlanadi
Ishlab chiqarish tezligi	Axborot kechikib olinadi	Jarayonlar tezkor boshqariladi
Energiya samaradorligi	Ortiqcha sarfni aniqlash qiyin	Sarf darhol kuzatiladi va optimallashtiriladi
Mahsulot sifati	Nuqsonlar ishlab chiqarish tugagandan keyin aniqlanishi mumkin	Og'ishlar ishlab chiqarish jarayonining o'zida aniqlanadi
Boshqaruv samaradorligi	Qarorlar davriy hisobotlarga asoslanadi	Qarorlar real vaqt ma'lumotlariga asoslanadi
Resurslardan foydalanish	Resurslar harakati to'liq ko'rinmasligi mumkin	Resurslar taqsimoti shaffoflashadi
Iqtisodiy barqarorlik	Xatarlar kech aniqlanadi	Xatarlarni oldindan aniqlash imkoniyati oshadi

Bundan tashqari, real vaqt rejimida ma'lumotlarni yig'ish va qayta ishlash tizimlari korxonada axborot oqimlarining tezligi va aniqligini oshiradi. Ishlab chiqarish jarayonlaridan olinadigan ma'lumotlarning uzluksiz ravishda shakllanishi rahbariyatga mavjud holatni qisqa vaqt ichida baholash, muammoli nuqtalarni aniqlash va tegishli boshqaruv choralari ko'rish imkonini beradi. Bu, ayniqsa, ishlab chiqarish hajmi katta bo'lgan korxonalarda boshqaruvning tezkorligini ta'minlash uchun muhim hisoblanadi.

Real vaqt ma'lumotlaridan foydalanishning yana bir muhim jihati korxona resurslarini boshqarish bilan bog'liq. Xomashyo, energiya, mehnat va texnik resurslarning holati bo'yicha doimiy axborot olish ortiqcha sarflarni aniqlash va ularni kamaytirishga xizmat qiladi. Natijada korxonaning umumiy operatsion xarajatlari qisqaradi, resurslardan foydalanish samaradorligi esa ortadi. Bu holat ishlab chiqarish tannarxining pasayishi va mahsulotning bozordagi raqobatbardoshligining oshishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Shu bilan birga, real vaqt tizimlari korxona ichidagi funksional bo'linmalar o'rtasida axborot almashinuvi sifatini yaxshilaydi. Ishlab chiqarish, logistika, moliya, texnik xizmat ko'rsatish va boshqaruv bo'limlarining yagona axborot tizimi asosida ishlashi ma'lumotlarning takroriy kiritilishi va kechikib uzatilishi kabi muammolarni kamaytiradi. Bu esa korxona boshqaruvida muvofiqlashtirish darajasini oshirib, ichki jarayonlarning yaxlitligini ta'minlaydi.

Real vaqt rejimida ma'lumotlarni qayta ishlash tizimlarining iqtisodiy samaradorligi faqat xarajatlarni kamaytirish bilan cheklanmaydi. Ular korxonaning daromad shakllanishiga ham bilvosita ta'sir ko'rsatadi. Masalan, ishlab chiqarish jarayonlarini aniqroq rejalashtirish, buyurtmalarni o'z vaqtida bajarish, mahsulot sifatini nazorat qilish va yetkazib berish muddatlarini qisqartirish mijozlar qoniqish darajasining oshishiga xizmat qiladi. Natijada takroriy buyurtmalar sonining ko'payishi, sotuv hajmining ortishi va korxona daromadlarining barqarorlashishi uchun sharoit yaratiladi.

Ayniqsa, sun'iy intellekt va real vaqt ma'lumotlarini birgalikda qo'llash korxonalarda yangi iqtisodiy imkoniyatlarni yuzaga keltiradi. Sun'iy intellekt algoritmlari real vaqt rejimida kelib tushayotgan katta hajmdagi ma'lumotlarni tahlil qilish, takrorlanuvchi qonuniyatlarni aniqlash, ehtimoliy nosozliklarni oldindan baholash va boshqaruv qarorlarini qo'llab-quvvatlash imkonini beradi. Bunday yondashuv oddiy monitoringdan prognozlash va oldindan tegishli choralarni ko'rishga asoslangan boshqaruv modeliga o'tish imkonini beradi.

2 Muallif ishlanmasi.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Olib borilgan tahlillar real vaqt rejimida ma’lumotlarni yig’ish va qayta ishlash tizimlari korxonalarning iqtisodiy samaradorligini oshirishda muhim vositaga aylanayotganini ko’rsatadi. Bunday tizimlardan foydalanish ishlab chiqarish jarayonlari haqida tezkor va ishonchli ma’lumot olish, texnologik og’ishlarni o’z vaqtida aniqlash, uskunalarning bekor turish holatlarini kamaytirish hamda moddiy va energiya resurslaridan oqilona foydalanish imkonini beradi. O’zbekistonda ham “Raqamli O’zbekiston – 2030” strategiyasida sanoat korxonalarida ERP, MES, SCADA, IoT va sun’iy intellekt texnologiyalarini joriy etish hamda real vaqt rejimida biznes-tahlil tizimlarini rivojlantirish ustuvor vazifalar sifatida belgilangan.

Tadqiqot natijalaridan kelib chiqib, real vaqt ma’lumotlaridan foydalanish korxonaning ishlab chiqarish, logistika, energiya ta’minoti, texnik xizmat ko’rsatish va boshqaruv jarayonlarini yagona raqamli muhitda birlashtirish imkonini berishi qayd etildi. Bu esa operatsion xarajatlarning kamayishi, mehnat unumdorligining oshishi, mahsulot sifatining yaxshilanishi va boshqaruv qarorlarini qabul qilish vaqtining qisqarishiga xizmat qiladi. Xalqaro tadqiqotlarda ham raqamli texnologiyalarni joriy etish korxona unumdorligining o’sishi bilan bog’liqligi, ayniqsa, ishlab chiqarish sohasida ushbu ta’sir kuchliroq namoyon bo’lishi qayd etilgan.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO’YXATI

1. O’zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020-yil 5-oktabrdagi PF-6079-son “Raqamli O’zbekiston — 2030” strategiyasini tasdiqlash va uni samarali amalga oshirish chora-tadbirlari to’g’risida”gi Farmoni. – Qonunchilik ma’lumotlari milliy bazasi. – URL: <https://lex.uz/uz/acts/-5030957>
2. O’zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 14-oktabrdagi PQ-358-son “Sun’iy intellekt texnologiyalarini 2030-yilga qadar rivojlantirish strategiyasini tasdiqlash to’g’risida”gi qarori. – Qonunchilik ma’lumotlari milliy bazasi. – URL: <https://lex.uz/uz/acts/-7158604>
3. Ayupov R. H., Baltaboeva G. R. Raqamli iqtisodiyot: muammolar va yechimlar // Xalqaro moliya va hisob. – 2019. – № 1. – URL: <https://interfinance.tsue.uz/?p=984>
4. Breque M., De Nul L., Petridis A. Industry 5.0: Towards a Sustainable, Human-Centric and Resilient European Industry. – Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2021. – ISBN 978-92-76-25308-2. – DOI: 10.2777/308407. – URL: <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/468a892a-5097-11eb-b59f-01aa75ed71a1>
5. Егорова А. Ю. Информационные технологии моделирования экономических процессов в промышленности РФ // Вестник Самарского университета. Экономика и управление. – 2025. – Т. 16, № 4. – С. 107–114. – DOI: 10.18287/2542-0461-2025-16-4-107-114. – URL: <https://journals.ssau.ru/economy/article/view/29532>
6. Gulyamov S. S., Ayupov R. H., Abdullayev O. M., Baltabayeva G. R. Raqamli iqtisodiyotda blokcheyn texnologiyalari: o’quv qo’llanma. – Toshkent: Iqtisod-Moliya, 2019. – 380 b. – ISBN 978-9943-13-802-5. – URL: https://irbis.tsue.uz/cgi-bin/irbis64r_plus/irbis_webcgi.exe?C21COM=S&I21DBN=IBIS_FULLTEXT

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA VA SUN'IY INTELLEKT

Ilmiy elektron jurnal

(MAXSUS SON)

Bosh muharriri: Mo'minov Baxodir Boltaevich

Bosh muharrir o'rinbosari: Nasimov Rashid

Muharrir: Ulug'ova Baxtiniso Norpulatovna

Musahhih: Ulug'ova Baxtiniso Norpulatovna

Dizayner: Egamberdiev Elyor

“Raqamli transformatsiya va sun'iy intellekt” jurnali 23.10.2020-yildan
O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi
Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan
№1124 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

